

KONKLUSJONER FRA DEN INTERNASJONALE KONFERANSEN 'INKLUDERENDE UTDANNING: EN MÅTE Å FREMME SOSIAL UTJEVNING PÅ', MADRID 11.–12. MARS 2010

I mai 2009 fastsatte Rådet for Den europeiske union, som en del av den strategiske rammen for europeisk samarbeid i utdanning og opplæring (ET2020), strategiske mål som understreket viktigheten av inkluderende utdanning for å håndtere utdanningsmessige utfordringer. Rådet konstaterte at utdanning bør bekjempe alle former for diskriminering og sette alle unge mennesker i stand til å samhandle positivt med andre unge mennesker fra ulike bakgrunner.

Den internasjonale konferansen involverte rundt 300 utsendinger fra rundt 40 land, og den tok sikte på å gi en mulighet til å reflektere rundt måter å integrere prinsippene om kvalitet, effektivitet og rettferdighet på, på alle utdanningsnivåer. Den satte særlig søkelys på de mest ugunstige stilte elevene, for å unngå sosial utestenging.

Konferansens mål var å:

- Reflektere over utdanning som ett av de vesentlige aspektene for sosial inkludering innenfor rammen av det europeiske året for bekjempelse av fattigdom og sosial utestenging;
- Reflektere over politikk for inkluderende utdanning og deling av beste praksis, med særlig henvisning til studenter med særlige behov for undervisningsstøtte og økonomisk støtte;
- Lette utvekslingen av erfaringer mellom EUs medlemsstater og latinamerikanske land på området inkluderende utdanning;
- Utarbeide et dokument med viktige poenger som gjelder inkluderende utdanning, som skal framlegges for myndighetene på nasjonalt plan og EU-plan.

Programmet for og bakgrunnsinformasjon om konferansen er tilgjengelig på:
<http://www.educacion.es/eu2010/agenda/educacion-inclusiva.html>

Konklusjoner

Inkluderende utdanning er en universell rettighet. Dette krever politiske tiltak rettet mot å tilby alle borgere kvalitetsutdanning. Inkluderende utdanning innebærer også at alle nødvendige ressurser (finansielle, menneskelige, utdanningsmessige, tekniske og teknologiske) vil bli gitt til alle utdanningsssentre slik at de kan arbeide for og sikre at alle elever lykkes med sin utdanning, uavhengig av personlig, økonomisk, sosial, kulturell, geografisk eller etnisk bakgrunn. Særlig oppmerksomhet bør vies til kjønn, idet det tas hensyn til den særskilte diskrimineringen som jenter og kvinner med nedsatt funksjonsevne utsettes for.

I inkluderende utdanning må det sikres kvalitet, rettferdighet og utmerkede resultater, i samsvar med prinsipper som like muligheter, likebehandling og universell tilgang. Alle disse prinsippene utfyller hverandre og er uatskillelige.

Denne konferansen involverte representanter fra de ulike autonome regionene i Spania, fra europeiske land, fra Latin-Amerika og fra frivillig sektor, og ble holdt i samsvar med ett av de fire målene for det spanske formannskapet på utdanningsområdet: å medvirke til en utdanningspolitikk som fremmer rettferdighet, sosial utjevning og aktivt borgerskap. Dette målet er et forsøk på å møte ulike utfordringer: tidlig avslutning av skolegang, og elever med et behov for ytterligere utdanningsstøtte.

Det er gjort viktige framskritt på det utdanningsmessige, teoretiske, politiske og praktiske plan som vil bidra til utviklingen i retning av inkluderende utdanning. Særlig nevnes bør vedtakelsen av De forente nasjoners konvensjon om rettighetene til personer med nedsatt funksjonsevne, særlig artikkel 24 om utdanning.

Inkluderende utdanning er uansett et mål som må nås. Viktige utfordringer må møtes for å nå de forventede målene: kvalitet, rettferdighet, inkludering, respekt for mangfold og effektiv deltakelse i samfunnet for alle. Konferansen viet særlig oppmerksomhet til framskritt samt utfordringer på tre utdanningsnivåer: ungdomsskole/videregående skole, yrkesrettet utdanning og høyere utdanning.

Søkelyset må rettes mot følgende forslag som ble framlagt under konferansen:

- Inkluderende utdanning som setter personen i sentrum, og som er fordelaktig for alle elever, med eller uten særlige behov på grunn av nedsatt funksjonsevne eller andre forhold. Inkluderende utdanning skal forberede elevene på å leve og arbeide i et samfunn med flere folkegrupper.
- Politisk vilje og besluttsomhet fra alle involverte parter er nødvendig for å fremme dyptgående systemendringer. Dette krever en tilnærming av visjoner, kunnskap, ferdigheter og juridiske rammeverk for å gjennomføre en inkluderende utdanning av høy kvalitet og med rettferdighet og utmerkede resultater generelt på alle utdanningsstadier. Hele samfunnet må være involvert og delta i denne utdanningsmessige utfordringen.
- Det er behov for å støtte en samordnet politikk i alle involverte sektorer samt å støtte utveksling av god praksis.
- Det er behov for å opprette egnede ordninger for å samle inn og analysere den nødvendige informasjonen for å overvåke politikk og god praksis via indikatorer. Disse indikatorene vil gjøre det mulig å identifisere de faktorene som bidrar til utestenging, samt de som letter inkludering.
- For å støtte endringer i utdanningsmiljøene og framskritt i retning av å innføre retten til utdanning for alle, kreves følgende: fleksible utdanningssystemer, at mangfold anses som en verdi, fjerning av alle hindringer (fysiske, læreprogrammer og materialer, holdninger, utstyr og spesialhjelpemidler, sosiale aktiviteter, kommunikasjon, opplæring i tegnspråk og andre verktøy som bedrer muntlig kommunikasjon), støtte til lærere og skoler, gruppearbeid, skoleledelse, harmoniske forhold mellom elevene, og samarbeid mellom foreldre, fagfolk og frivillig sektor.
- Det er behov for å: lette overgangen mellom ulike utdanningsnivåer og overgangen til arbeidslivet, å lette inkluderende utdanning fra skolegangen begynner, og å legge særlig vekt på tidlig identifisering og inngripen.
- Særlig oppmerksomhet må vies lærerutdanningen (grunnutdanning og videreutdanning) på alle utdanningsnivåer. Lærerutdanningen må forberede lærerne på å håndtere elevenes ulike behov, noe som er en viktig faktor for å oppnå inkluderende utdanning.
- Unge mennesker ønsker ikke å bli behandlet som barn, de vil ha mulighet til å ta sine egne avgjørelser. De har alle rett til å ha en læreplan som forbereder dem på å bli fullverdige borgere.
- En av de viktigste faktorene forbundet med yrkesmessig utdanning er knyttet til behovet for å skape et nært forhold mellom opplæring og det åpne arbeidsmarkedet samt å gi praktisk opplæring i bedrifter.
- Inkludering i høyere utdanning må anses som en prioritet på samme måte som i det obligatoriske utdanningssystemet. Tilgangen til høyere utdanning må forbedres for å øke representasjonen av studenter med nedsatt funksjonsevne og studenter fra sårbare grupper. Det trengs støttetjenester, særlig fra fagfolk som opptre som 'formidlere' mellom studentene og deres veiledere.
- Og til slutt: alle tiltak som gjennomføres innenfor rammen av inkluderende utdanning, vil være til fordel for alle elever.

